

forhandlet Sagen her, hvor man godt kunde faa Indtrykket af, at det hele skulde slaas i Stykker.

Naar det ærede Medlem fra Ringkøbing fremdeles siger, at der er mange, der venter at nyde godt af det Forslag, Flertallet her stiller, vil jeg dog dertil bemærke, at mange, mange flere vilde have nydt godt af disse Begunstigelser, hvis man havde fulgt Regeringsforslaget eller det Forslag, som blev stillet af mine Partifæller i Fællesudvalget; thi det hele, Flertallets Forslag drejer sig om, er egentlig kun en eneste Ting, nemlig at yde et Tilskud til de Tiendeydere, hvis Tiende ikke er afløst. Alle Partier i Fællesudvalget er enige om, at dertil kan der være Grund. Hed Hensyn til de andre Ting derimod, f. Eks. Moratoriet i § 4, er det et stort Spørgsmaal, om de har nogen som helst Værdi; men naturligvis kan et saadant Moratorium ikke skade; Folk kan jo betale straks, hvis de hellere vil det. De skal jo ellers betale 4 pCt. i Rente, og det er meget muligt, at de til November vil være endnu daarligere stillede end i Øjeblikket. Derfor er det, jeg mener, at Flertallets Forslag i og for sig intet betyder udover det, at de Tiendeydere, hvis Tiende ikke er afløst, skal have $\frac{7}{25}$ godtgjort. Ja, saa er det i § 3 foreslaaet, at Staten skal give Afkald paa $\frac{7}{25}$ af de Afgifter, den selv skal indkassere, 27,000 Tdr.; det er et Beløb af ca. 135,000 Kr. I Fællesudvalget udtalte jeg, at jeg var meget villig til at gaa ind derpaa, for saa vidt det ikke blev Staten alene, der skulde yde en saadan Begunstigelse; dersom det gik ud over alle Afgiftsnydere, fandt jeg det ganske rimeligt, at ogsaa Staten gav Afkald paa de høje Kapitelstakster; thi hverken for Staten eller for nogen anden er der efter min Mening Grund til at opkræve efter disse. Men hvis man vedtager det omtalte Forslag, bliver Afgiftsnyderne til Staten jo helt anderledes stillede end alle andre Afgiftsnydere. Er der Grund til det? Og er der Grund til, at Staten dertil skal ofre en Sum paa 135,000 Kr.? Det synes jeg ikke. Jeg finder, at skal Afgiftsnyderne til Staten have en Fordel, skal de andre ogsaa have den, og naar Staten skal give Afkald paa sit, maa man vel ogsaa kunne indrømme, at det er rigtigt, at andre Afgiftsnydere ligeledes giver Afkald. Nej, de Folk, som ude i Landet venter med Længsel paa de Goder, der indeholdes i disse Forslag, behøver for saa vidt ikke at blive skuffet, selv om Sagen strander.

Jeg skal ikke forlænge Diskussionen mere, thi Forhandlingen om denne Sag har godtgjort for mig, at den Tanke, som

laa til Grund for Regeringens Forslag, ikke har fundet Tilslutning i dette Ting helt igennem, men kun hos et Flertal, og slet ikke i det andet høje Ting. Jeg vil slutte med den Udtalelse, at i de forhaanden-værende ekstraordinære Forhold ligger Begrundelsen af Lovforslagets Fremsættelse og Berettigelsen af dets Vedtagelse; det er den Opfattelse, som næres af Regeringen og ogsaa af Flertallet indenfor dette Ting. Dersom vi var enige herom — hvad vi jo desværre ikke er —, var der god Udsigt til, at man kunde vedtage en Lov, som bødede paa de Forhold, det her drejer sig om. Er man uenig herom, maa Lovforslaget selvfølgelig bortfalde; men skønt jeg maa beklage det Resultat, vi er naaede til i dette Øjeblik, vil jeg dog tilføje, at der er kommet en vis Klarhed over dette Spørgsmaal, som vi maaske nok senere kan komme til at drøfte.

Moltesen: Der er brugt meget stærke Udtryk fra Regeringspartiets Side imod Venstre her i Tinget, i Anledning af dets Stilling i denne Sag. Jeg synes, de ærede Medlemmer skulde vende deres Bebrejdelser imod deres egen Landbrugsminister, for det er i Virkeligheden ham, som maa bære Ansvaret for, at Stillingen er, som den er. Naar vi har stillet os saaledes, som vi har gjort, har det i alt Fald for mig, og jeg ved for mange indenfor mit Parti, været rent retlige Grunde, som har været afgørende. Vi har været aldeles overbeviste om, at en Højesteretsdom vilde underkende den Beslutning, Rigsdagen vilde tage, og det vilde vi ikke være med til. Man kan sige, at Landbrugsministeren kunde ikke fremsætte Lovforslaget før den 27. Januar, fordi det af ham nedsatte Udvalg ikke blev færdigt saa tidligt, som han maaske kunde have ønsket, og ikke kom til det Resultat, som han havde ønsket. Men saa er det rigtignok en Fejl i det Kommissorium, han har givet dette Udvalg. Der stod nemlig, at Udvalget skulde overveje, om der kan og bør træffes særlige Bestemmelser. Naar det er saaledes, kan man ikke forlange, at Udvalget skal komme til det Resultat, at saadanne Bestemmelser bør træffes. Det var ikke krævet af Embedsmændene, at de skulde hjælpe Ministeriet ud af denne Situation; der blev spurgt dem som hæderlige og fornuftige Mænd: Hvad mener I, der kan gøres i en saadan Situation? Ulykken ligger i dette Kommissorium. Man kan sige, at Embedsmænd bør følge det siddende Ministerium og gøre det Arbejde, der kræves af dem; men